Eiropas Parlaments
2024-2029

PIEŅEMTIE TEKSTI

P10_TA(2025)0345

Baltkrievijas nemitīgie hibrīduzbrukumi Lietuvai

Eiropas Parlamenta 2025. gada 18. decembra rezolūcija par Baltkrievijas nemitīgajiem hibrīduzbrukumiem Lietuvai (2025/3025(RSP))

Eiropas Parlaments,

– ņemot vērā Parlamenta iepriekšējās rezolūcijas par Baltkrieviju, Krieviju un Ukrainu,

– ņemot vērā Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2025. gada 29. oktobrī ES vārdā sniegto paziņojumu par Baltkrievijas hibrīddarbībām pie ES ārējās robežas,

– ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus, Helsinku Nobeiguma aktu un starptautisko tiesību pamatprincipus,

– ņemot vērā Reglamenta 136. panta 2. un 4. punktu,

A. tā kā Baltkrievija ir pastiprinājusi hibrīdoperācijas pret Lietuvu, tostarp dronu un gaisa balonu ielidošanas gadījumus, kiberuzbrukumus un dezinformācijas kampaņas, un turpina migrācijas instrumentalizāciju;

B. tā kā šīs darbības ir jāinterpretē saistībā ar Krievijas agresijas karu pret Ukrainu un tās ES un NATO destabilizācijas stratēģiju; tā kā Baltkrievija ir platforma Krievijas hibrīdoperācijām pret Eiropu; tā kā izlūkošanas un drošības izvērtējumi visā Eiropas Savienībā liecina, ka Baltkrievijas hibrīdtaktika ir cieši saskaņota ar Krievijas naidīgo stratēģiju pret ES un tās dalībvalstīm un veicina to;

C. tā kā kopš 2024. gada Lietuva ir konstatējusi simtiem gaisa telpas pārkāpumu, kuros izmantoti no Baltkrievijas palaisti lidojoši objekti, tostarp meteoroloģiskie gaisa baloni, par kuru palaišanu netika ziņots aviācijas iestādēm, un kas ir uzskatāmi par starptautiskās drošības noteikumu un Lietuvas suverenitātes pārkāpumiem;

D. tā kā šādi ielidošanas gadījumi, tostarp Viļņas un Kauņas lidostu tuvumā, apdraud dzīvības un drošību, kā arī rada civilās aviācijas

traucējumus un to dēļ lidostas ir slēgtas jau 19 reizes, kā rezultātā tika traucēti simtiem lidojumu un ietekmēti desmitiem tūkstoši pasažieru, izraisot nozīmīgus ekonomiskos zaudējumus;

E. tā kā Lietuvas iestādes ir ziņojušas par Baltkrievijas hibrīddarbību ievērojamu eskalāciju pēc tam, kad tās 2023. gadā atklāja trīs, 2024. gadā — 184 un 2025. gadā — aptuveni 700 gaisa balonu un 200 dronu ielidošanas gadījumus;

F. tā kā Lietuvas drošības dienesti ir atguvuši no Baltkrievijas palaisto dronu un gaisa balonu atlūzas un tās liecina par kontrolētu palaišanu, iebūvētu elektroniku un vienā gadījumā par sprāgstvielu klātbūtni;

G. tā kā pēc Lietuvas lēmuma uz laiku slēgt robežu ar Baltkrieviju Baltkrievijas *de facto* iestādes ir iesaistījušās ekonomiskā piespiešanā un ir aizturējušas Eiropas kravas transportlīdzekļus, draudot ar to konfiskāciju un ierobežojot likumīgu pārrobežu tirdzniecību;

H. tā kā kopš 2021. gada Baltkrievija kā apzinātu destabilizācijas stratēģiju ir sistemātiski instrumentalizējusi migrāciju, novirzot neatbilstīgus migrantus uz Lietuvas robežu; tā kā dronu un gaisa balonu ielidošanas gadījumi, dezinformācijas kampaņas un pie robežas radītā spriedze, vērtējot tos kopā, ir uzskatāmi par koordinētu hibrīdagresiju pret Lietuvu un ES;

I. tā kā Lietuva 2025. gada 9. decembrī pēc Baltkrievijā palaistu gaisa balonu strauja skaita pieauguma izsludināja valstī ārkārtas stāvokli un atļāva šos bezpilota lidojošos objektus notriekt;

J. tā kā Baltkrievija ir mēģinājusi izvairīties no atbildības, nepatiesi apsūdzot Lietuvu spiegošanā un pierādījumu safabricēšanā, kas līdzinās Krievijas informācijas kara taktikai, kuras mērķis ir sabiedrības uzticības graušana un izvairīšanās no atbildības; tā kā cīņai pret šādām darbībām ir vajadzīga koordinācija ES un NATO līmenī;

K. tā kā Baltkrievija uztur arvien ciešāku sadarbību ar Krieviju militārā un izlūkošanas jomā un atkarību no Krievijas, tostarp izmanto kopīgas pretgaisa aizsardzības struktūras, nodod dronu sistēmu tehnoloģijas un veic koordinētas hibrīdoperācijas, kas ir vērstas pret ES dalībvalstīm; tā kā šie hibrīduzbrukumi atbilst Kremļa stratēģiskajām interesēm, pārbauda pretgaisa aizsardzības un atklāšanas sistēmas, novērtē reakcijas robežas un mazina NATO un ES kohēziju;

L. tā kā ES austrumu flangs ir stratēģiska zona Eiropas vispārējai drošībai un tāpēc tajā ir nepieciešama pastiprināta infrastruktūra, uzlabotas novērošanas spējas un efektīvi ātrās pastiprināšanas mehānismi; tā kā Lietuvas pieredze liecina, ka steidzami ir

nepieciešama koordinēta ES rīcība, inovatīvas dronu apkarošanas spējas, robežu aizsardzības tehnoloģijas un ātra informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm;

M. tā kā Miera saglabāšanas un aizsardzības gatavības ceļvedī 2030. gadam ir norādīts, ka Eiropas Dronu aizsardzības iniciatīva un Austrumu flanga sardzes iniciatīva būtu jāsāk vispirms;

N. tā kā ASV nolēma atcelt dažas sankcijas pret Baltkrieviju, iepriekš nesaskaņojot to ar ES,

1. stingri nosoda Baltkrievijas pastāvīgos hibrīduzbrukumus Lietuvai un līdz ar to arī ES, tostarp dronu un gaisa balonu ielidošanas gadījumus, migrācijas instrumentalizāciju, ekonomisko piespiešanu, kontrabandas darbības, militārās provokācijas, kiberuzbrukumus un valsts atbalstītu dezinformāciju; uzskata šos uzbrukumus par tīšiem, koordinētiem un naidīgiem uzbrukumiem, kas ir daļa Krievijas īstenotās stratēģijas, kuras mērķis ir ES, dalībvalstu valdību un NATO vājināšana;

2. nosoda Lukašenko režīma atbildes pasākumus pret Lietuvu, tostarp Eiropas kravu pārvadātāju nelikumīgo aizturēšanu un iebiedēšanu, kas ir uzskatāmas par piespiešanas darbībām, kuras vērstas pret ES dalībvalstīm;

3. pauž pilnīgu solidaritāti ar Lietuvu un citām dalībvalstīm, pret kurām ir vērsti Baltkrievijas hibrīduzbrukumi; atkārtoti apstiprina, ka draudi vienas dalībvalsts drošībai ietekmē ES kopumā un uz tiem ir jāreaģē vienoti;

4. prasa Baltkrievijai nekavējoties izbeigt visus hibrīduzbrukumus pret Lietuvu un citām dalībvalstīm, tostarp bezpilota ierīču palaišanu, kontrabandu, režīma atbalstītu organizēto noziedzību, dezinformāciju, ekonomisko piespiešanu, vervēšanu izlūkošanas nolūkā un migrācijas instrumentalizāciju, nekavējoties atbrīvot visus Eiropas pārvadātājus un viņu īpašumu, izmaksāt viņiem kompensācijas par nodarītajiem finansiālajiem zaudējumiem un nodrošināt civilās aviācijas un robežšķērsošanas drošību; nosoda Lukašenko režīmu par kūdīšanu uz sabotāžu un citām naidīgām darbībām pret Lietuvu un citām ES dalībvalstīm, operatīvā atbalsta sniegšanu šādām darbībām un patvēruma piedāvāšanu to īstenotājiem, par ko liecina nesenā dzelzceļa līnijas spridzināšana Polijā un patvēruma piešķiršana personām, kas vainīgas Polijas karavīra Mateusz Sitek slepkavībā, kura notika uz Polijas un Baltkrievijas robežas; prasa nekavējoties izbeigt šīs naidīgās darbības un nodot tiesībaizsardzības iestādēm personas, kas ir atbildīgas par iepriekš minētajiem smagajiem noziegumiem;

5. pilnībā atbalsta Lietuvas tiesības veikt samērīgus pasākumus pret uzbrukumiem, lai aizsargātu savu suverenitāti, sabiedrisko kārtību un aviācijas drošību, tostarp pārtvert vai neitralizēt Baltkrievijas

izcelsmes bezpilota lidojošus objektus;

6. pauž nožēlu par nepietiekamo koordināciju saistībā ar ASV sankciju pret Baltkrieviju daļējo atcelšanu 2025. gada 13. decembrī, kas apdraud solidaritāti un kolektīvo atbalstu ES un NATO dalībvalstīm, pret kurām ir vērsti Baltkrievijas hibrīduzbrukumi; uzsver, ka ASV īpašā sūtņa Baltkrievijā paziņojumi par Baltkrievijas *de facto* iestāžu apliecinājumu, ka gaisa balonu palaišana tiks apturēta, liecina par atbildības atzīšanu un ir nozīmīgi valsts atbildības noteikšanai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;

7. atkārto, ka neatzīst Aleksandru Lukašenko par leģitīmo Baltkrievijas prezidentu; uzsver, ka pret Baltkrieviju vērsto ES sankciju vai diplomātiskās iesaistes jebkādai pārskatīšanai jābūt atkarīgai no tā, vai Baltkrievija īsteno pastāvīgas, pārbaudāmas un neatgriezeniskas sistēmiskas pārmaiņas, tostarp atbrīvo vairāk nekā 1100 politieslodzītos; aicina uz solidaritāti, lai novērstu Lukašenko režīma radītos draudus, jo īpaši valsts organizēto migrācijas instrumentalizāciju; stingri nosoda to, ka Baltkrievijas *de facto* iestādes izmanto migrāciju politiskiem mērķiem;

8. aicina padziļināt ES un NATO sadarbību izlūkošanas jomā, lai uzlabotu gaisa telpas drošību un novērstu hibrīddraudus; aicina stiprināt ES un NATO sadarbību Lietuvas gaisa telpas novērošanā, tostarp ieviest vienotus incidentu klasifikācijas protokolus, uzlabot gaisa telpas uzraudzības rotācijas un koordinētu reakciju uz gaisa balonu vau dronu ielidošanas gadījumiem; uzsver, ka ir vajadzīgas regulāras kopīgas mācības, kurās tiek simulēti hibrīduzbrukumi no gaisa; mudina dalībvalstis nodrošināt militāro un drošības līdzekļu, tostarp pretgaisa aizsardzības un dronu apkarošanas spēju, ātru pārrobežu mobilitāti Lietuvas atbalstam;

9. aicina dalībvalstis un NATO sabiedrotos atkārtoti izvērtēt pašreizējo stratēģisko un operatīvo satvaru hibrīddraudu novēršanai, lai stiprinātu atturēšanas pasākumus, gatavību un savlaicīgu reaģēšanu un vienlaikus no reaktīvas pieejas pārietu uz proaktīviem atturēšanas pasākumiem;

10. uzsver, ka kritiskās infrastruktūras, tostarp transporta un aviācijas infrastruktūras, aizsardzība un noturība ir strukturāli jāintegrē nākamajā DFS un pienācīgi jāfinansē no tās;

11. aicina Komisiju un *Frontex*, pilnībā ievērojot savas pilnvaras, atbalstīt Lietuvas robežas un gaisa telpas novērošanas stiprināšanu, izmantojot papildu sensorus, patruļas gaisa kuģu, mobilos dronu apkarošanas komplektus un reāllaika apdraudējumu analīzi; norāda, ka Baltkrievijas hibrīdtaktika ir atklājusi strukturālas nepilnības, kuru novēršanai ir vajadzīga kolektīva ES reakcija; atzinīgi vērtē Eiropas Dronu aizsardzības iniciatīvu, kas ir Eiropas pamatprojekts naidīgu bezpilota lidaparātu sistēmu atklāšanai, izsekošanai un

apkarošanai; atzinīgi vērtē ierosināto Austrumu flanga sardzes iniciatīvu, kuras mērķis ir pretgaisa aizsardzības un dronu apkarošanas spēju integrēšana sauszemes un jūras drošībā Baltijas jūras un Melnās jūras reģionos; aicina Komisiju sagatavot pasākumus, ar kuriem aizsargāt Eiropas transporta tīkla infrastruktūru un Eiropas transporta pakalpojumu nepārtrauktību pret hibrīduzbrukumiem nākotnē; aicina šos projektus īstenot nekavējoties;

12. aicina padziļināt ES un Ukrainas sadarbību attiecībā uz dronu tehnoloģijām, dronu apkarošanas sistēmām, kiberaizsardzību un noturību pret hibrīddraudiem, atzīstot Ukrainas speciālās zināšanas par stratēģisku vērtību ES drošībai;

13. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts jauns sankciju kritērijs, kas ietver hibrīduzbrukumus dalībvalstij; mudina Padomi pieņemt papildu mērķorientētas sankcijas pret Baltkrievijas amatpersonām, valstij piederošām un privātām struktūrām, kas ir iesaistītas dronu ražošanā un pielietošanā, kā arī citās hibrīdoperācijās, kuras ir vērstas pret kritisko infrastruktūru, saimnieciskā darbību un demokrātiskajām institūcijām; aicina Padomi veikt turpmākus nozaru pasākumus pret Baltkrieviju, tostarp paplašināt ierobežojumus aviācijas un finanšu nozarē, noteikt papildu importa un investīciju aizliegumus, paplašināt pakalpojumu sniegšanas aizliegumus, ierobežot piekļuvi pārvaldības funkcijām kritiskajā Eiropas infrastruktūrā un aizliegt pieņemt ziedojumus no Baltkrievijas *de facto* iestādēm un valstij piederošām struktūrām;

14. aicina ES un dalībvalstis nodrošināt starptautisko atbildību par Baltkrievijas darbībām, tostarp civilās aviācijas apdraudējumiem, ES kravu pārvadātāju nelikumīgo aizturēšanu un ES dalībvalstīs dzīvojošo baltkrievu transnacionālajām represijām, un izvirzīt šos jautājumus attiecīgajos starptautiskajos forumos;

15. mudina Padomi nākamajā DFS iekļaut austrumu robežas drošības prioritātes, nodrošināt ilgstošas ES investīcijas hibrīddraudu apkarošanai un ES kritiskās infrastruktūras, militārās mobilitātes un aizsardzības tehnoloģiju noturības uzlabošanai;

16. noraida Baltkrievijas dezinformāciju par pierādījumu safabricēšanu vai iespējamu spiegošanu; aicina ES un dalībvalstis stiprināt stratēģisko komunikāciju, cīnīties pret dezinformāciju, publiski norādīt naidīgo darbību izcelsmi un īstenot Nīnistes ziņojuma ieteikumus, lai palielinātu sabiedrības noturību;

17. aicina Eiropas uzņēmumus, jo īpaši pārvadātājus, atkārtoti izvērtēt drošības riskus, kas saistīti ar uzņēmējdarbību Baltkrievijā, un veikt atbilstošus aizsardzības pasākumus;

18. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei

ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES dalībvalstīm, NATO, ANO un Baltkrievijas *de facto* iestādēm.